

Skiareály potřebují zásoby vody 2

Tisk, PRO města a obce, 2. 8. 2021

Skiareály potřebují zásoby vody [🔗](#)

📅 2. 8. 2021, Zdroj: **PRO města a obce**, Strany: 20, 21, 22, Vydavatel: City PH Publishing, s.r.o., Autor: Lucie Peláková, Sentiment: Neutrální

Rubrika: téma měsíce vodohospodářství

Pořídít akumulční nádrž není snadné kvůli ochraně přírody. Benecku se to podařilo

Provoz lyžařských areálů je pro mnohé horské obce ekonomicky podstatný, jsou na něj navázány další služby v cestovním ruchu a četná pracovní místa. V posledních letech se však areály kvůli teplým zimám a nedostatku srážek potýkají s nedostatkem sněhu. Řešením je umělé zasněžování, k němuž jsou potřeba zdroje vody, ideálně vlastní akumulční nádrž.

„Bez akumulčních nádrží už to dnes nejde. Areály, které jsou odkázané na menší vodní toky, se nemohou spoléhat na jejich kapacitu. Zvláště na začátku zimy je tady nízký průtok a na okamžitý odběr vody v dostatečném množství nedostanete povolení,“ říká starosta Benecka Jaroslav Mejsnar. Právě této krkonošské obci se před uplynulou zimní sezonou podařilo dotáhnout do úspěšného konce projekt přestavby bývalého koupaliště na akumulční nádrž, která slouží jako zásobárna vody pro zasněžování sjezdových tratí v obecním skiareálu. Projekt se připravoval asi dva roky, na jaře 2019 pak obec podávala žádost o stavební povolení a nádrž dokončila na podzim 2020.

žáBy nESMějí TRPĚT

Vybudovat podobné zařízení rozhodně není snadné. Lyžařská střediska se totiž často nacházejí na území chráněných krajinných oblastí, či dokonce národních parků. To se týká i zmíněného Benecka, dvě třetiny obce leží ve 3. zóně Krkonošského národního parku (KRNAP), obytné části jsou v ochranném pásmu parku. Záměr přebudovat bývalé koupaliště na akumulční nádrž schopnou pojmout 6 000 m³ vody (což je čtyřnásobek původní kapacity) tak připomínkovala Správa KRNAP i Odbor životního prostředí Městského úřadu Jilemnice.

„Na žádost správy národního parku jsme například k běžnému oplocení areálu přidali ještě speciální plůtek zabraňující průniku žab. Správci parku měli obavy, aby se žáby neusadily v nádrži, kde hladina kolísá, což je pro ně nebezpečné,“ popisuje starosta. Zpočátku měla správa parku i připomínky k celkovému řešení projektu, od těch však kvůli možným komplikacím upustila. „Původně chtěli, abychom vybudovali nádrž zapuštěnou v zemi, která by byla zakrytá, aby tam nemohli vlézt žádní živočichové. To však bylo velmi komplikované, a navíc voda v takové nádrži by byla teplá, takže bychom museli budovat ještě chladicí zařízení, které je hlučné.“

Akumulční nádrž je schopna během podzimu, kdy je srážek dost, zadržet potřebné množství vody. aby bylo možné v prosinci pokrýt lyžařský areál během několika dní technických sněhem. Během zimní sezóny se nádrž v rámci povolených odběrů vody postupně dopouští. Od konce února se podle starosty již nezasněžuje, takže během jara, kdy je díky tání sněhu a srážkám v místních malých tocích dostatek vody, se nádrž opět naplní.

POSTihy ZA nEPOVOIEné ODBěRy

Obavy ze snižování stavu vody v potocích a řekách, odkud se voda odebírá, patří k nejčastějším argumentům proti technickému zasněžování sjezdovek. Dodržování limitů na odběr vody z potoků a řek ve všech tuzemských skiareálech proto každoročně intenzivně kontrolují jak inspektoři České inspekce životního prostředí (ČIŽP), tak pracovníci příslušného odboru životního prostředí, popřípadě i správci národního parku či chráněné krajinné oblasti.

„Příslušný pověřený odbor životního prostředí městského úřadu stanoví denní, měsíční a roční odběry a zejména také minimální zůstatkový průtok,“ uvádí ředitel **Asociace horských středisek Libor Knot** v materiálu s názvem Mýty a skutečnost o technickém zasněžování sjezdových tratí. „Odběrné místo v toku je projekčně zpracováno tak, aby nemělo zásadní vliv na migraci živočichů a zajistilo minimální zůstatkový průtok v toku.“ Pokud tedy provozovatel skiareálu dodržuje vodoprávním úřadem povolený odběr povrchových vod, příroda by to měla zvládnout.

Nepovolené odběry povrchové vody jsou porušením vodního zákona a neukáznění provozovatelé za ně mohou zaplatit desítky nebo dokonce stovky tisíc korun. „Pokuty se udělují za odběr povrchových vod bez platného povolení, za překročení povoleného množství odběru povrchových vod nebo nedodržení minimálního zůstatkového průtoku ve vodním toku,“ upřesňuje tiskový mluvčí ČIŽP Jiří Ovečka. Loni v únoru tak například nabyla právní moci pokuta ve výši 120 tisíc korun, kterou uložili inspektoři z ČIŽP v Hradci Králové společnosti MEGA PLUS, která provozuje Ski- Resort Černá hora–Pec. Provozovatel skiareálu odebíral vodu z několika potoků, přičemž u dvou z nich nerespektoval, že není dodržen minimální zůstatkový průtok, a nezastavil odběr vody z těchto toků pro svá zasněžovací zařízení.

MAlé TOKy JSOu ZRAniTElnější

Spotřeba vody na zasněžování není tak velká, jak se veřejnost často domnívá. Všechny skiareály v Česku se podle **Asociace horských středisek** podílejí na celkovém odběru povrchových vod u nás pouhými dvěma desetiny procenta. Mnohem větším problémem se v celostátním měřítku jeví zavlažování trávníků a napouštění bazénů, na které se navíc často používá pitná voda.

Odběry vody ze středních a velkých toků pro účely zasněžování nepovažuje za zásadní problém ani odborná studie Pavla Tremly s názvem Dopad technického zasněžování na toky v Krkonoších, zveřejněná v roce 2019 v odborném časopisu Vodohospodářské technicko-ekonomické informace (VTEI), který vydává Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka. „Menší toky jsou s ohledem na možnost výraznějšího kolísání hladiny zranitelnější. V zimní sezoně existují dvě kritická období (začátek zimy a období mrznutí), v nichž se mohou potenciálně častěji vyskytnout nízké průtoky, a s ohledem na jejich výskyt není žádoucí, aby probíhaly odběry vody,“ konstatuje autor v závěru textu. Pro překlenutí těchto období je podle něj ideální využít akumulaci nádrže naplněné vodou odebranou v období se zvýšenými průtoky.

VýhRAD MAjí OchRAnáři Víc

Zdálo by se, že v otázce odběrů vody lze nalézt s ochranáři shodu, pokud se dodržují povolené odběry, mělo by vše fungovat. Proti umělému zasněžování – a výstavbě akumulacních nádrží – však existuje řada dalších námitek. Patří mezi ně fyzikální vlastnosti technického sněhu, který se chová jinak než přírodní sníh, pomaleji taje, méně vody se z něj vsakuje a více odtéká, takže se na stanovišti mění půdní poměry i vegetace.

Problém představují i parametry vody užívané k zasněžování. „Namísto srážkové vody, která je velmi měkká a obsahuje minimální množství živin, se do vysokohorských partií dostává voda odebíraná z níže položených částech toků, jež je z těchto hledisek zcela nevhodná,“ objasňuje Jiří Ovečka z ČIŽP. To má pak vliv na celý horský ekosystém, mění se složení rostlinných společenstev a mohou se zde vyskytnout nevhodné, či dokonce invazní druhy rostlin.

Nežádoucí je samozřejmě přidávání chemických látek, které umožňují zasněžování už při teplotě kousek pod nulou nebo zpomalují tání při vyšších teplotách. Podle Libora Knota z **Asociace horských středisek** se aditiva do technického sněhu u nás již delší dobu nepoužívají, ani ta, jež se používala v minulosti a jež měla certifikáty nezávadnosti a potřebná povolení.

Ochránci přírody ovšem protestují proti rozšiřování skiareálů a dalším záborům půdy. Najít vhodné místo pro novou nádrž je proto často ten největší oříšek. Relativně nejsnazší cesta je po vzoru Benecká rekonstrukce či rozšíření stávajícího zařízení, například požární nádrže či koupaliště.

V současnosti mají skiareály v České republice necelé čtyři desítky akumulacních nádrží, potřebné jsou ale desítky dalších. Podle **Asociace horských středisek** jedna koruna utracená ve skiareálu znamená sedm korun utracených za další služby v regionu – a to není zanedbatelné ani pro obce a jejich obyvatele, ani pro stát, kterému místní podnikatelé v cestovním ruchu odvádějí daně. Bez technického zasněžování se skiareály již nyní neobejdou, proto je potřeba diskutovat a hledat řešení přijatelná jak pro ochránce přírody, tak pro obyvatele horských obcí, kteří jsou závislí na prosperitě cestovního ruchu.

Akumulační nádrž pro skiareál v Benecku

Zasněžování bude úspornější

Sněhová děla jsou pro skiareály nutnou výbavou. Moderní technologie do budoucna zajistí jejich hospodárnější využití. Například satelitní systém SNOWsat měří výšku sněhové pokrývky a umožňuje tak optimalizaci provozu. Snižuje množství použitého technického sněhu a tím i spotřebu vody k zasněžování.

Sjezdovka na Špičáku: Umělý sníh vydrží déle než přírodní

Autor: Lucie Peláková